

Копнена зона безбедности
– Поседнути објекат
„Шевадске ливаде”

**МИР СЕ
ЧУВА
ОРУЖЈЕМ
И СРЦЕМ**

Иако на том поседнутом објекту до сада није било ванредних ситуација и нису имали позив за ангажовање, њихово људство је спремно да тренутно реагује на било који проблем и да пружи помоћ било којој бази која се налази на том правцу како би заштитили своје људе, административну линију и становништво које на том простору живи

Пише Мира ШВЕДИЋ

Има нешто у том граду, у том крају, у тој јединици, у тим људима, што сваки одлазак у 4. бригаду КоВ-а чини посебним. Ту се јасно осећају дух колективизма и патриотизма, као и налет неке посебне енергије која вас преплави. Сама чињеница да су на југу, у близини административне линије, у Копненој зони безбедности, на бранику, чини их јединственим. И не само то.

– Задаци које извршава 4. бригада, као што су патроле, једновремене патроле са КФОР-ом, заседе, рад извиђачког органа у КЗБ и друго, такође су посебни. Комбинацијом задатака које изводимо ми непрекидно обезбеђујемо простор од базе „Цворе” до базе „Трстена”. На тај начин настојимо да покријемо све, посебно критична места и места за која имамо сазнање да ће на њима доћи или до шверца стоке или до илегалних прелазака, и да спречимо све што може да наруши безбедност административне линије – истиче командант 4. бригаде КоВ-а бригадни генерал Слободан Стопа.

Њихови задаци су специфични и због мултиетничког састава становништва. Они воде рачуна о сваком потезу, значењу сваке радње коју изводе. Тако, рецимо, када пролазе кроз Прешево, војници пазе како држе пушке у возилу да не би изазвали револт људи, увек су љубазни са мештанима Албанцима које срећу док су у патроли у шуми.

– Са таквим односом према послу и становништву дуго нисмо имали никаквих проблема и све своје задатке реализујемо како је дефинисано. За сада је ситуација мирна и поносан сам на то – истиче командант бригаде.

СПРЕМНОСТИ ЗА БРЗУ РЕАКЦИЈУ

Велика и моћна бригада концентрисана је у две касарне у граду Врању и бази „Југ” и расејана, али чврсто повезана са својим јединицама дуж административне линије које надгледају простор од 117 километара, распоређени у базама и поседнутим објектима. У тим јединицама се увежбава и обучава како би се брзо реаговало и дејствовало. И где год да кренете, исто је. По препоруци команданта бригаде, екипа „Одбране” се запутила на поседнути објекат „Шевадске ливаде” наомак Прешева, који се налази

на надморској висини од 830 метара, поред магистралног пута Прешево–Ѓњилане. Иако на том поседнутом објекту (ПО) до сада није било ванредних ситуација и нису имали позив за ангажовање, њихово људство је спремно да тренутно реагује на било који проблем и да пружи помоћ било којој бази која се налази на том правцу, како би заштитили своје људе, административну линију и становништво које на том простору живи.

На поседнутом објекту „Шевадске ливаде” ангажоване су тенковске, механизоване и пешадијске јединице из састава 4. бригаде Копнене војске, које 24 часа 365 дана у години обезбеђују административну линију са Аутономном Покрајном Косово и Метохија.

Људи који раде на том поседнутом објекту мењају се у сменама и сваких 21 дан формира се нови привремени састав.

„ШЕВАДСКЕ ЛИВАДЕ” ПОД МАГЛОМ, КИШОМ И БЛАТОМ

Када смо стигли на „Шевадске ливаде”, сачекали су нас дубока магла, киша и блато. У магли су се назирали објекти за живот и рад подигнути у шуми, који су у белини тог јесењег дана посетиоцу са стране изгледали чак и бајковито. Сачекао нас је капетан Иван Стаменковић, који је командир тог поседнутог објекта од 2018. године, са својим колегама. И топла добродошлица. Обрадовани сваком госту, отворили су нам врата свог света у који се затварају на три недеље.

Уз топли чај и кафу капетан Стаменковић прича о оном што им је најважније – о задацима. А основни задатак састава који је ту ангажован јесте да у садејству са снагама на базама „Цворе”, „Печено брдо” и „Мађере”, и у сарадњи са органима полицијске станице Прешево, буде у готовости за интервенцију према три угрожене базе, али и за евентуалну контролу територије ради деблокаде угрожене база, затварање праваца који са територије Аутономне Покрајине КиМ иду у КЗБ, спречавање екстремистичких активности и деловања организованог криминала.

Живот је тамо подређен једном циљу – спремности за брзу реакцију, и за то се непрекидно обучавају. Распо

ред обуке са обавезним темама које јединице реализују израђује се након доласка на поседнути објекат. Капетан Стаменковић објашњава да обука подразумева поступак војника, односно јединице, на евентуални добијени сигнал за узбуну, било да је реч о одбрани поседнутог објекта или евентуалној угрожености неке од поменутих база. Наравно, пре доласка на „Шевадске ливаде” морали су да испуне одређене услове – да у склопу јединице прођу период интензивне обуке са бојевим гађањима на војним комплексима „Пасуљанске ливаде” и „Орешац” и пешадијским гађањима на стрелиштима „Међа”, „Шуматовац” и „Кривул”.

ОБУКА КАО ПРИОРИТЕТ

Описујући један радни дан, командир тог поседнутог објекта прича како се од јутра до повечерја све ради у складу са прописаним распоредом. Њихов радни дан почиње у 6.00 часова, а завршава се у 22.00 часа, кад следи ноћни одмор. Наравно, то не важи за службу обезбеђења и дежурне органе.

Обука је приоритет. Капетан Саша Стоилковић, командир механизованог вода, истиче како од првог дана по доласку на поседнути објекат почиње увежбавање поступака на сигнале за различите узбуне. Потом увежбавају ситуације које их могу задесити приликом интервенције према угроженим базама, као што су, на пример, препреке на путу. Имају и различита извиђања. Затим одлазе на сваку базу, упознају се са специјализираним местима за сваки вод, сваког војника, која би заузеле приликом евентуалног напада на те базе, када би и требало да интервенишу.

– На добијени сигнал за узбуну можемо да одреагујемо муњевитом брзином. За пар секунди смо у својим борбеним возилима спремни да извршимо додељени задатак – каже Стоилковић и додаје да срећом није било таквих ситуација, али се реаговање на сигнале за узбуну редовно провежбава. Поседно приликом сваке контроле, када се сагледава степен њихове обучености и оспособљености за извршавање задатака за које су задужени.

И наш долазак на „Шевадске ливаде” наликвао је на контролу, само их ми нисмо оцењивали, него фотографисали. Извезли су и по том лошем времену своје тенкове,

Бригадни генерал
Слободан Стопа

*За нас нема
непознаница у свему
што радимо, јер
што радимо дуго
година. Ништа
не може да нас
изненади. Овде на јују
Србије, захваљујући
сарадњи свих
служби које љапају
сваког безбедности
у КЗБ, увек имамо
информације и
можемо љавремено
да љосћујемо у
вези са безбедношћу
наших људи, имовине
и љађана.*

Капетан
Иван Стаменковић

*Поуњени смо
колико је љроисано
и у љавном истје
јединице из наше
4. бригаде дају
смене. Приликом
сваког доласка
овде формирамо
љривремене саставе
који на љоседнућом
објекћу остјају
21 дан.*

БВП-е, поставили минобацаче. Растрчали су се војници, возачи, нишанције и похрлили у своја борбена возила. Забрљали су мотори, формирали су колону и кренули. Њихове силуете промицале су кроз маглу, нестале па израћале, зеленио се метал оклопа у сивилу дана. Посматрали смо их све док је око могло да их прати.

Када су се вратили, разговарали смо у топлој соби о искусним возачима тенка, али и о њиховим млађим колегама. Искуснима расквашено земљиште није представљало проблем. Научили су врањски тенкисти на разне терене. Припремали су се и за биатлон у Русији. Од десеторице на такмичење су отишла шесторица, а њихов нишанција био је чак у првој тенковској такмичарској посади.

Поучне приче биле су и о млађим колегама, који у овој смени на „Шевадским ливадама” чине више од половине састава. А закључак, кратак.

– Вероватно им је теже, али како време пролази, навићи ће се и они на све обавезе које имају овде. Имају добру основу. Сваке године сваки војник са својим командиром прође интензиван период обуке, изведе гађање на „Пасуљанским ливадама” и сроди се са тенком као борбеним возилом. А када тенк једном уђе у нечије срце, никад више не излази – каже водник Дејан Вељковић, командир тенка, који десетак година интензивно долази на овај поседнути објекат.

Питали смо наше саговорнике да ли је тежак живот на „Шевадским ливадама”.

– Зависи у ком смислу. Физички није толико тешко колико је психички, поготово људима који дају стражу, непосредно обезбеђење, који су ангажовани напољу, на ветру, киши, снегу. Они морају да буду максимално концентрисани, јер су тих два сата, колико је предвиђено да буду на стражи, сами, а иза себе имају људе које чувају и имовину коју војска поседује. И тако 21 дан – одговара поручник Милан Срећковић, командир тенковског вода.

РУКАМА ДОПИСАН ДОМ

Од кад је објекат поседнут, а било је то децембра 2005. године, на „Шевадске ливаде” храна, вода и гориво допремају се са базе „Југ” и суседних база у КЗБ.

V. CPFF

1207

О уређењу тог делића света, које постаје све питомије место за живот, брину сви који на њега дођу. Домаћински. Желе да тај простор изгледа лепо и да се у њему пријатно осећају. Својим рукама су га уредили – изградили су фонтану, дрвену надстрешницу за одмор са клупама и столовима, белим облацима су оивичили стазе, посадили цвеће, а улаз у један објекат красе стилизовани цветови направљени од офарбаних и исечених гума.

Имају и теретану, коју радо и често посећују, а недавно им је изграђено и ново купатило. Предстоји им уређење спаваона.

Циљ им је да услове за живот и рад приближе кућним, јер се тако тронедељна одвојеност од дома лакше подноси.

ШКОЛА ЖИВОТА

Базе и поседнути објекти првенствено су места где се ради и обучава, а посебан је изазов обучавање младих војника узраста од 18 до 20 година који долазе у јединицу. Поручник Срећковић, водник Вељковић и десетар Горан Митровић, који у бригади ради 17 година као војник по уговору, мисле да младима много значи та привремена одвојеност од дома и породице како би се осамосталили и стасали као личности. Овде морају да науче да самостално реагују и да брзо, стручно и одговорно извршавају задатке. Осим тога, могу да стекну и разна друга знања потребна за живот, па су оваква места својеврсне школе живота. Ту се, како је прописано, увежбавају реакције на узбуну у случају техничко-технолошких непогода као што су земљотрес, пожар, поплаве.

Десетар Митровић додаје да војници науче да се чувају змија, уче како да се заштите зими од промрзлина, а лети од сунчанице. Опасност вреба и од атмосферских пражњења, поготово кад на себи носе безмало десет килограма метала.

Наши саговорници сматрају да та знања и вештине не могу да се науче у школи. Не могу да се науче ни за неколико дана или један месец. Она се стичу временом и што војници имају више стажа на поседнутим објектима или базама, то брже сазревају, постају искуснији.

Запитали смо оне искусније колико на њих утиче одвојеност од породице и жи-

Капетан
Саша Стоилковић

На добијени сијнал за уздуну можемо да одреајујемо муњевитом брзином. За њар секунди смо у својим борбеним возилима сиремни да извршимо задатак.

Поручник
Милан Срећковић

Није није једноставно, али је војник – војник, и ако се одределио за тај позив, мора да буде на служби.

Водник
Дејан Вељковић

Сваке године сваки војник са својим командиром прође интензиван период обуке, изведе тађање на „Пасуљанским ливадама” и сроди се са шенком као борбеним возилом. А када шенк једном уђе у нечије срце, никад више не излази.

вот на поседнутом објекту или бази. Већина каже да су се супруге и деца навикли на њихове одласке.

– Природна је жеља да човек буде што више са својом породицом. Нигде није једноставно, али је војник – војник, и ако се определио за тај позив, мора да буде на служби. Веома је битна улога старешине, да зна да поприча са сваким, да зна кога који проблеми муче код куће, и да им изађе у сусрет. А кад војник види да га старешина разуме, да хоће да му помогне, онда је и њему лакше. Лековита је људска реч – истиче поручник Милан Срећковић.

С тим речима смо напустили „Шевадске ливаде”. Још увек је била магла. Магла нас је дочекала, са њом одлазимо, али је јаснија представа о раду и важности посла који ти људи обављају удаљени од цивилизације и породица.

ЛЕКОВИТА ЉУДСКА РЕЧ

По доласку у Врање утиске са нама поделио је и командант 4. бригаде, генерал Стопа. Каже да сваку смену на бази или поседнутом објекту обиђе или командир чете или командант батаљона. И он их обилази када може, најчешће у поподневним часовима. Уз кафу разговара са људима, о њиховим проблемима, потребама... Прича да је недавно обишао поседнути објекат „Гури гат” и да је помогао да се обезбеди и направи све што су тражили.

Његов посао сваки дан доноси нове изазове, било да је реч о задатку који се извршава, о исправности технике, а посебно о људима.

– Нормално је да војници и старешине који су у Копненој зони безбедности највише размишљају о породици, деци, најмилијима. И кад год се појави проблем, ми га одмах решавамо. Ништа се не ради по систему, отишао сам 21 дан и морам да заборавим на све. Ако неко има проблем и после три дана, ми вршимо замену, људи одлазе до куће како би решили те проблеме, а онда се врате. О томе морамо да бринемо. Породица је на првом месту, јер ако је војнику и старешини стање у породици у реду, биће задовољнији и лакше ће да извршава задатке у Копненој зони безбедности. А то нам је свима циљ.!

Фото: Горан Станковић